

FIȘA DISCIPLINEI***Hermeneutica culturii***

Anul universitar 2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj
1.2. Facultatea	Facultatea de Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	Filosofie
1.4. Domeniul de studii	Filosofie
1.5. Ciclul de studii	Master
1.6. Programul de studii / Calificarea	Filosofie, Cultură, Comunicare
1.7. Forma de învățământ	ZI

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei			Hermeneutica culturii				Codul disciplinei	HMR2401
2.2. Titularul activităților de curs			Alina Noveanu					
2.3. Titularul activităților de seminar			Alina Noveanu					
2.4. Anul de studiu	2	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7. Regimul disciplinei	Obligativu	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					45
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					45
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					40
Tutoriat (consiliere profesională)					6
Examinări					2
Alte activități					6
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				144	
3.8. Total ore pe semestru				200	
3.9. Numărul de credite				8	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Este recomandată o bună cunoaștere a unei limbi de circulație internațională

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Prezența la curs nu este obligatorie.
--------------------------------	---------------------------------------

5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Prezența la seminar și prezentarea unui referat de cercetare este obligatorie. Este posibilă recuperarea activității la seminar în cazul absențelor motivate.
---	---

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP1	CP1. Capacități cognitive specifice, precum evaluarea critică a rezultatelor unor noi cercetări filosofice, formularea de alternative interpretative și demonstrarea relevanței acestora;
CP4	CP4. Formarea unei raportări conștiente și responsabile - în context profesional și în viața cotidiană - la diferențele culturale; valorizarea pluralismului cultural, religios, politic, specific democrației;
CP5	CP5. Abilitatea de a comunica în scris și oral în propria limbă și cel puțin într-o limbă străină, utilizând corect terminologia și demersurile specifice filosofiei.
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT2	CT2. Capacitatea de a compara cunoștințele noi cu cele tradiționale și de a stabili relații între acestea, în vederea sesizării noilor direcții de dezvoltare a profesiei;
CT3	CT3. Capacitatea de a conduce grupuri de lucru și de a comunica în contexte culturale dintre cele mai diverse.

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

CP1	1. CP1. Studentul/absolventul demonstrează cunoștințe foarte specializate, unele dintre ele situându-se în avangarda nivelului de cunoștințe din domeniul Filosofie, ca bază a unei gândiri și/sau cercetări originale. <i>CP1. The student/graduate demonstrate highly specialized knowledge, some of it at the forefront of the level of knowledge in the field of Philosophy, as the basis for original thinking and/or research.</i>	CP1. Studentul/absolventul deține și aplică aptitudini de specialitate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare în domeniul Filosofie. <i>CP1. The student/graduate possesses and apply specialized skills for solving research problems in the field of Philosophy.</i>
CP4	2. CP4. Studentul/absolventul demonstrează cunoașterea avansată a problemelor actuale din filosofie, cultură și comunicarea interumană și interculturală, abordate din diverse perspective filosofice. <i>CP4. The student/graduate demonstrates advanced knowledge of current problems in philosophy, culture and interpersonal and intercultural communication, approached from various philosophical perspectives.</i>	2. CP4. Studentul/absolventul poate identifica, analiza și soluționa probleme interumane și interculturale cu un nivel ridicat de complexitate, pentru a realiza medierea interumană și interculturală. <i>CP4. The student/graduate can identify, analyse and solve interpersonal and intercultural problems with a high level of complexity, in order to achieve interpersonal and intercultural mediation</i>
CP5	CP5. Studentul/absolventul demonstrează cunoașterea avansată a unor aspecte specifice din istoria filosofiei. <i>CP5. The student/graduate demonstrates advanced knowledge of specific aspects of the history of philosophy.</i>	3. CP5. Studentul/absolventul poate concepe și conduce procese de cercetare specifice, precum proiectarea, realizarea și prezentarea unei lucrări de cercetare (disertație) despre o problemă semnificativă, pentru a dezvolta cunoașterea filosofică și pentru o aplica în mod creativ în domeniul social și cultural. <i>CP5. The student/graduate can conceive and conduct specific research processes, such as designing, conducting and presenting a research paper (dissertation) on a significant issue, to develop philosophical knowledge and to apply it creatively in the social and cultural field.</i>
CT2	<i>CT2. The ability to provide a comparative and inter-relational approach of the new and traditional knowledge in order to observe the emerging trends in the professional development;</i>	<i>CT2. The ability to provide a comparative and inter-relational approach of the new and traditional knowledge in order to observe the emerging trends in the professional development;</i>
CT3	<i>CT3. The ability to manage work groups and communicate within various cultural contexts.</i>	<i>CT3. The ability to manage work groups and communicate within various cultural contexts.</i>

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
1. Familiarizarea cu principalele direcții ale filosofiei continentale: existențialism, fenomenologie, critica ideologiei și hermeneutică (hermeneutica <i>Dasein</i> -ului, hermeneutică filosofică, hermeneutica interculturală).
2. Cunoașterea textelor clasice ale hermeneuticii filosofice cf. tematicii anuntate (8)
Abilități academice specifice (Specific academic skills)
Capacitatea de a aplica principalele teme și dezbateri în contextul hermeneuticii filosofice și de a diferenția între modelele interpretative propuse
Înțelegerea problematizărilor hermeneuticii interculturale și capacitatea de a gândi independent prin aplicarea principiilor hermeneutice în cadrul propriilor construcții de argumentare.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1-2. Conceptul culturii în filosofia europeană. Ce este interculturalitatea-multiculturalitatea-transculturalitatea? Hermeneutica interculturală.	prelegere, predare prin întrebări, prezentare de text, sublinierea punctelor-cheie, schematizări, diagrame	Curs introductiv
3-4. Ce înseamnă a înțelege? Modele interpretative concurente în Antichitate		
5-6. Hermeneutica și biografia: „a înțelege un autor mai bine decât s-a înțeles el însuși” (Kant, Schleiermacher, Dilthey și problema istoricității comprehensiunii)		
7-8. Martin Heidegger și turnura hermeneutică a fenomenologiei		
9-10. Filosofia ca dialog: Hans Georg Gadamer și dezbaterile cu Jaques Derrida, Jürgen Habermas și Emilio Betti		
11-12. Diferență și identitate. Hermeneutica filosofică și Poststructuralismul		
13. -14. Problema alterității și a diferenței culturale(J. Kristeva, B. Waldenfels)		

Bibliografie de curs (selecție)

FOUCAULT, Michel, *Hermeneutica subiectului*, trad. Bogdan Ghiu, Iași, Polirom, 2004

GRONDIN, Jean, *Einführung in die philosophische Hermeneutik*, Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft 2001

GRONDIN, Jean, *Von Heidegger zu Gadamer*, Darmstadt, Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 2001

HEIDEGGER, Martin, *Originea operei de artă*, traducere și note introductive Thomas KLEININGER-Gabriel LIICEANU, cu un studiu introductiv de Constantin NOICA, Humanitas 1995.

HEIDEGGER, Martin. *Ființă și timp* LIICEANU, Gabriel- CIOABĂ, Cătălin (trad.), București, Humanitas 2003.

HEIDEGGER, Martin, *Ontologie. Hermeneutica facticității*, FERENCZ-FLATZ, Christian (trad.), București, Humanitas 2008.

JOISTEN, Karen, *Philosophische Hermeneutik*, Berlin, Akademie Verlag 2009.

KRISTEVA, Julia, *Fremde sind wir uns selbst*, Frankfurt a.M., Suhrkamp 1990.

NOVEANU, Alina, *Arta interpretării-Dialogurile hermeneutice ale lui Hans Georg Gadamer*, Cluj, Grinta 2010.

NOVEANU, Alina *Vernehmen, Wahrnehmen, Sinngeschehen. Heideggers Hermeneutik der Gelassenheit*, Phainomena, Tübingen 2018.

NOVEANU, Alina *Die „Natur“ des Denkens als Entsprechen Von der Physis zum Logos in Heideggers Auseinandersetzung mit Heraklit*, Volum Nr: Vol 38 Heidegger Studies 2022 , Pagina: 207 -222.

RICOEUR, Paul, *Conflictul interpretărilor*, Trad. Horia Lazăr, Cluj, Echinox 1999

WALDENFELS, Bernhard, *Der Stachel des Fremden*, Frankfurt am Main, Suhrkamp 1990

WEIDTMANN, Niels, *Interkulturelle Philosophie, Aufgaben, Dimensionen, Wege* Tübingen Narr Franke Attempto, 2016.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1-2. Hans_Georg Gadamer, <i>Bildung</i> (Adevăr și metodă, pp.19-26) <i>Retică, hermeneutică și critică a ideologiilor. Dezbateri metacritice despre Adevăr și metodă</i> (Adevăr și metodă, pp. 527-539), Paul Ricoeur <i>Existență și hermeneutică</i> , în: <i>Conflictul interpretărilor</i> pp. 7-27.	prezentare și comentariu de text, discuție	
3-4. Platon, <i>Ion</i> (fragment), Sf. Augustin <i>Confesiuni</i> , Cartea a unsprezecea pp.393-425,		
5-6. F.D.E. Schleiermacher, <i>Hermeneutica</i> , introducere (<i>Hermeneutica</i> , tr. N. Rambu, pp.21-47), W. Dilthey, <i>Constructia lumii istorice in științele spiritului</i> (selecție fragmente)		
7-8. M: Heidegger, <i>Ființă și timp</i> , trad. Liiceanu, Cioabă, paragraful 7, paragrafele 31-32. <i>Ontologie, Hermeneutica facticității</i> , (trad. Ferencz-Flatz)selecție fragmente.		
9-10. Hans Georg Gadamer, <i>Despre cercul înțelegerii</i> , Adevăr și metodă pp .409-414		
11-12. Michel Foucault, <i>Hermeneutica subiectului</i> , selecție fragmente		
13. -14. Paul Ricoeur, <i>Hermeneutica si structuralism</i> (în: <i>Conflictul interpretărilor</i> , pp. 31-94)		

Bibliografie

DILTHEY, Wilhelm, *Constructia lumii istorice în științele spiritului* (trad. V. Drăghici), Dacia 1999

GADAMER, Hans-Georg, *Adevăr și metodă*, Traducere de Gabriel CERCEL și Larisa DUMITRU, Gabriel KOHN, Călin PETCAN, Ed. Teora 2001.

HEIDEGGER, Martin. *Ființă și timp* LIICEANU, Gabriel- CIOABĂ, Cătălin (trad.), Bucuresti, Humanitas 2003.

HEIDEGGER, Martin, *Ontologie. Hermeneutica facticității*, FERENCZ-FLATZ, Christian (trad.), Bucuresti, Humanitas 2008.

Ricoeur, Paul, *Conflictul interpretărilor*, Trad. Horia Lazăr, Cluj, Echinox 1999

FOUCAULT, Michel, *Hermeneutica subiectului*, trad. Bogdan Ghiu, Iași, Polirom, 2004

PLATON, *Opere Complete*, Vol. I, (ed. Petru Creția, Constantin Noica și Cătălin Partenie) București, Ed. Humanitas 2002

SCHLEIERMACHER, F. D. E., *Hermeneutica*, traducere și introducere Nicolae Râmbu, Polirom, 2001

Sf. Augustin, *Confesiuni*, București, Humanitas 1998.

O selecție a textelor propuse pentru studiu este disponibilă în forma unui *reader* pe platforma MS Teams.

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare	9.2 Metode de evaluare	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	înțelegerea problematicii abordate, însușirea și utilizarea cunoștințelor predate	colocviu	50%
	capacitate de aplicare în contextul cercetării individuale		
9.5 Seminar/laborator	participare activă	referat, redactarea unei lucrări finale	50%
	operare cu noțiunile și modelele interpretative studiate	evaluare pe parcursul semestrului	
9.6 Standard minim de performanță			
Cerința minimă este aceea de a se parcurge materialul predat la curs. Dincolo de competențele teoretice, absolvenții cursului trebuie să confirme atât în cadrul colocviului cât și în scris capacitatea de a dezbate și de a argumenta. Subiectul lucrării finale obligatorii va fi ales conform tematicii cursului și va fi prezentat în forma unui referat înaintea redactării textului.			

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)³

	☐	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă						
								
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
								Nu se aplică nici o etichetă
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒

³ Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „Nu se aplică nici o etichetă”.

Data completării:

22.3.2026

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament:

...

Semnătura directorului de departament

.....